

KONKURS OJCZYZNY POLSZCZYZNY 2012

Konkurs językowy dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych – etap II

Dotykanie świata

Czas pracy: 90 minut

Maksymalna liczba punktów: 40

.....
Imię i nazwisko ucznia

.....
data

.....
klasa

Przeczytaj uważnie teksty i wszystkie zadania.

W każdym z zadań zamkniętych wybierz jedną poprawną odpowiedź i zaznacz ją kółkiem.

W zadaniach otwartych wypowiedź zapisz starannie w wyznaczonym miejscu. Pomyłki przekreślaj.

TEKST I

Bruno Schulz

Sierpień

Adela wracała w świetliste poranki, jak Pomona z ognia dnia rozżagwionego, wysypując z koszyka barwną urodę słońca – lśniące, pełne wody pod przejrzystą skórką czereśnie, tajemnicze, czarne wiśnie, których woń przekraczała to, co ziszczało się w smaku; morele, w których miąższu złotym był rdzeń długich popołudni; a obok tej czystej poezji owoców wyładowywała nabrzmiąle siłą i pożywnością płaty mięsa z klawiaturą żeber cielęcych, wodorosty jarzyn, niby zabite głowonogi i meduzy – surowy materiał obiadu o smaku jeszcze nie uformowanym i jałowym, wegetatywne i telluryczne ingrediencje obiadu o zapachu dzikim i polnym.

Sklepy cynamonowe, Kraków 1973.

1. Najwyrazistszą cechą opisu zawartości koszyka Adeli jest:
  - A. realność,
  - B. konkretność,
  - C. emocjonalność,
  - D. metaforyczność.
2. Adelę upodabnia do bogini to, że:
  - A. Robi zakupy w sklepach cynamonowych.
  - B. Niesie w koszyku piękno.
  - C. Jest porównana do Pomony.
  - D. Decyduje o losie zakupów.

3. Opis zawartości koszyka Adeli jest:
- A. mimetyczny, C. sensualny,
B. oniryczny, D. symboliczny.
4. Kreatywny aspekt tego opisu wyraża się jego:
- A. odrealnieniem, C. efektywnością,
B. drobiazgowością, D. zwięzłością.
5. Jaki niepoetycki konkret został w tekście upoetyzowany? Jaki środek stylistyczny służy temu zabiegowi?
- konkret: .....
- środek stylistyczny: .....
6. *Barwna uroda słońca* oznacza w tekście Schulza:
- A. całe piękno natury; C. intensywne, różnorodne światło;
B. całą zawartość koszyka; D. owoce znajdujące się w koszyku.
7. To, że cały fragment jest jednym długim zdaniem złożonym, dodaje mu:
- A. dynamiczności, C. wiarygodności,
B. powolności, D. komunikatywności.
8. *Telluryczne* znaczy w tym tekście:
- A. wykwintne, C. kosmiczne,
B. ziemne, D. pożywne.
9. Z jakich elementów słowotwórczych powstał wyraz *rozżagwiony*? Odczytaj znaczenie metafory *rozżagwiony dzień*.
- powstał z: .....
- znaczenie: .....
10. Sformułowanie *wodorosty jarzyn* jest:
- A. zwrotem, C. wyrażeniem,
B. frazą, D. anakolutem.
11. Jaka funkcja językowa dominuje w tym tekście?
- A. poetycka, C. ekspresywna,
B. impresywna, D. fatyczna.

TEKST II

Bolesław Leśmian

Pan Błyszczyński (fragment)

Ogród śnił się... Tu i ówdzie dąb prześniony żółtki i powiadł.

Każdy krzew sam w sobie miał zaświata wygląd.

Sporo było w gałęziach – cisz zbłąkanych i sowiąt,

Lecz nie było ani świerszczy, ani szczygłąt.

[...]

Pan Błyszczyński sprawdzał ogród, czy dość czarom jego uległ –

I czy szum i poszum dość jest rzeczywisty –

I czy liszaj na dębie - jadowity brzydulek –

Dość się wgryza w złudną korę i w pień śnisty?...

Badał jeszcze, czy ptak-lilia dość skowrończo w przyszłość śpiewa,

I czy wąż-tulipan wiosny jest oznaką...

I spojrzeniem przymuszał przeciwiące się drzewa,

By do zwykłych podobniały jako-tako...

Drapieżniały zbyt cudacznie zdradnych kwiatów niebywałki,

A gałęziom ciążył złej wieczności nawał.

Pod stopami przechodniów piach niepewny i miałki

Tyleż istniał, ile istnieć zaprzestawał.

Poezje wybrane, Wrocław 1974.

12. Pan Błyszczyński jest:
A. gościem w ogrodzie,	C. strażnikiem ogrodu,
B. twórcą ogrodu,	D. obserwatorem ogrodu.
13. Ogrodu **nie** zamieszkują:
A. ludzie,	C. kwiaty,
B. świerszcze,	D. dźwięki.
14. W tym ogrodzie czas:
A. Jest odwrócony.	C. Wolno płynie.
B. Zatrzymał się.	D. Płynie szybko.
15. Nierealność ogrodu jest sugerowana m.in. przez:
A. złudną korę drzew,	C. brak świerszczy i szczygłąt.
B. liszaj na dębie,	D. śpiewającego ptaka.
16. Wyraz „zbłąkana” to imiesłów:
A. przymiotnikowy czynny,	C. przysłówkowy uprzedni,
B. przysłówkowy współczesny,	D. przymiotnikowy bierny.

17. Sformułowanie *jadowity brzydulek* sprawia, że liszaj na dębie wydaje się:
- A. przerażający, C. sympatyczny,
B. wstrętny, D. niebezpieczny.
18. Co to są *szczyglęta*? .....
19. Poetyzmem wyrażonym przymiotnikiem jest wyraz:
- A. prześniony, C. poszum,
B. drapieźniaty, D. skowrończy.
20. Jakie znaczenie ma sformułowanie *kwiatów niebywałki*? .....
21. *Pień śnisty* to pień .....
22. Do jakiego typu liryki należy utwór Leśmiana?
- A. narracyjnej, C. zwrotu do adresata,
B. wyznania, D. opisowej.
23. Tekstów „Sierpień” i „Pan Błyszczyński” **nie** łączy:
- A. konwencja naturalistyczna, C. poetyckość opisu,
B. inwencja słowotwórcza, D. sensualizm.
24. Podkreśl i popraw błędy w tekście.

Tekst z błędami (do podkreślenia)	Poprawki błędów
<p>Podążając na targ Adela musiała zejść krętymi uliczkami miasteczka. Tą drogę przebywała każdego ranka. Czasem cofała się do tyłu, aby obejrzeć swoje odbicie w witrynach mijanych sklepów. Miała wiele czasu, za wyjątkiem piątków, kiedy musiała szybko wrócić do domu i zabrać się za sprzątanie. Ciężko powiedzieć, czy była z tego powodu bardzo zadowolona, ale na pewno była dobrą gospodynią.</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

Uwaga! Za niewłaściwe podkreślenia i poprawki będą odejmowane punkty.

25. Wypracowanie na temat

„Dotykanie świata”. Wyjaśnij metaforyczny sens tytułu tego testu, odwołując się do przytoczonych fragmentów utworów Brunona Schulza i Bolesława Leśmiana.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

A series of 25 horizontal dotted lines spanning the width of the page, intended for handwritten text.